

[Tholstrup.]

Det ærede medlem fru Petra Petersen mente, at man ved den pågældende ordning sikrede forbrugerne, at mælken var til stede, og at den var billig. Det var akkurat det modsatte, der skete. Man havde aldrig før prøvet at have mælkeangel, sådan som man prøvede det, da først mælkeordningen var blevet gældende. Så sent som i fjor og i forfjor manglede der mælk. Den blev delvis rationeret, men mejerierne sørgede altid for, at der var fløde nok, for den tjenes der nemlig noget mere på.

Men der er yderligere en væsentlig ting, og det er, at mælkeordningen medførte, at den såkaldte billigmælk blev fuldstændig afskaffet. Før mælkeordningen var det sådan, at den fattige husmoder kunne spare betydelige beløb, hvis hun gik omkring hjørnet og hentede mælk i en af de butikker, som solgte billigmælk. Det drejede sig gennemsnitlig om en besparelse på en lille hundredkroneseddel om året. Men det gør intet indtryk på det ærede medlem fru Petra Petersen. Hun vil hellere have dyrere mælk end frihed, når kun mælken er gået igennem en planøkonomisk ordning, og det gælder selvfølgelig for det ærede medlem, enten der er tale om mennesker eller mælk.

Jeg skal ikke komme ind på mange betragtninger, idet jeg må henvise til min tale ved behandlingen af det samme lovforslag her i marts i år, men jeg vil alligevel gentage et par punkter.

Hovedargumenterne for lovforslaget er jo, at før kostede mælken i byerne dobbelt så meget som ved staldøren, og at denne forskel efter mælkeordningen var blevet reduceret ganske betydeligt. Det turde være løgn alt sammen. Jeg har i kommissionsbetænkningen udførligt redegjort for, hvorledes det lå med de 100 pct. før 1940.

Jeg har været forsigtig og har nøjedes med at benytte de officielle tal, og efter disse havde ikke mindre end 44 af de godt 100 små engrosmejerier, som fandtes i København dengang, en forbrugerpris, der kun var 55 pct højere end producentprisen,

altså ikke 100 pct., som den højtærede handelsminister sagde under behandlingen i marts måned; ikke mindre end 44 engrosmejerier lå på et gennemsnit af 55 pct., medens mælkeordningens tilhængere hele tiden taler om 100 pct. Iblandt disse var der nogle, der lå under 50 pct., og tager man gennemsnittet, lå de tre store mejerier, som fik hovedparten af monopolet, til gengæld 105 pct. over. Gennemsnittet var 80 pct.; de 100 pct., som mælkeordningens tilhængere ynder at benytte, er altså et fuldkommen forkert tal. Hvis tallet også havde været 80 pct. i dag, ville der have været tale om en guldgrube; når indkøbsprisen er højere, dobbelt så høj i dag, som den var dengang, ville en fordobling af fortjenesten jo blive helt urimelig. Der er imidlertid tale om en guldgrube alligevel, selv om tallet måske kun er 67 pct. i dag. Det har man set adskillige eksempler på; vi så jo, hvordan en af de alledygtigste trak sig tilbage efter ganske få års forløb med en ekstra million kroner i lommen.

Som en af de få, der ikke har studeret mælkekommissionens betænkning, optrådte det ærede medlem hr. Jens Chr. Christensen i marts måned, da han sagde (folketingets forhandlinger 1955-56, sp. 3352-53):

„Jeg kan nævne den by, hvor jeg kender forholdene bedst, nemlig Ålborg. Før vi fik mælkeordningen, var det i mange år sådan, at prisen i København altid lå 1 à 2 øre over den pris, forbrugerne betalte ude i provinsbyerne, i hvert fald i Ålborg. I 1941 fik København en mælkeordning, og umiddelbart derefter lå udsalgsprisen i København 6 à 7 øre under den pris, forbrugerne betalte i Ålborg. Dette forhold bestod, indtil Ålborg fik sin mælkeordning i 1948; siden den tid har udsalgsprisen for mælk deroppe ligget på samme niveau som før 1940, det vil sige 1 øre billigere end i København. Det er et tydeligt bevis på, hvad rationaliseringen af mælkehandelen har betydet.“

Hvis det ærede medlem havde gjort sig den ulejlighed at læse mælkekommissio-